

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . 12.- kor. Negyedévre . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felelős szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . 18.- kor. Negyedévre . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

A politika.

A miniszterelnök a „Budapesti Napló“ vasárnap számában nyilatkozott a véderőreformról. E nyilatkozat — a mi az egésznek alapvonását, szellemét illeti, — a Khueni nyilatkozatok édes testvére; megfulad a sok szóban a lényeg, a nemzeti érdek. Nem tudja felülmúlni önmagát. Az, aki a választási eszközöket egyenesen „erkölcsnemesítő“ morális faktorokká magasztosította, a készfízest „nemzeti vívmánynak“ jelentette és a katonai büntető perrendtartás nyelvi megállapításánál szenvedett előzetes mohácsi veszedelmeinket diadalnak, hozsánás győzelemnek kürtöltette saját használatára beszerzett gramofonján — a kormány sajtóján — (melynek gramofonszerűsége abban áll, hogy a hanglemezek ugyanazok s rápászolnak mindegyikre) — nem tagadhatja meg a jól bevált módszert most sem. Sőt épp most van rá szükség. Azt a legnagyobb ellensége sem vitathatja el, hogy ismeri a lelket úgy, mint a legvénebb pszicháter s a suggerálóerőnek akkor hatalmát bírva, amelyikkel lehet legalább

egy olyan nagy átmérőjű légkörben mint a pártja, szélszendet csinál.

De a pártfegyelem és a felülről szentlélekkel meginspirált sajtó határain túl is van még világ! Ezt a miniszterelnöki terepszemle, aminek ez a nyilatkozata mondható, nem vette vizsgálat alá.

A nyilatkozat általánosságban megvonja a miniszterelnök politikájának alapvonalaait és mintegy történelmi szükségyszerűségnek tünteti fel az ő éráját. Egy küszöbét akarja lefektetni Magyarország új korszakának. Itt ugy-e nagy századokon keresztül örökségképpen nemzedékről-nemzedékre szálló szent nemzeti ideálunk megvalósítását gondoljuk, egy magyar Kanaánt, ahol végre szabadság, erő, gazdagság és kulturális erő fogja angyalszárnyaival felemelni a magyar koronát, amelynek viselője népe szeretetében és bizalmában fogja birni trónja legerősebb támaszait . . .

Óh dehogya. A milícia nem érzelg. Annak szurony, ágyu és Dreidnought kell. Nem szeretet, szív, hódolat; hanem pénz, ifju kar s ebből mennél több!

Hát az új korszak annyit jelent, hogy meg kell adnunk a császárnak, ami a nemzeté, meg kell sokszorosan tetézni azt a hosszú tehervonatot, melyen a milliók és az ifjaink szállítódnak a „40 embernek, vagy 6 lónak“ felirású kocsikon a k. u. k. hadsereg táborába.

És ezt hogy tünteti fel Khuen? Mint a nemzeti béke, fejlődés sima, keramit utján való járhatásunkra jogosító közuti vámot: ha lefizetjük, egy szép, sima ut nyílik meg kátyuba csapódott szekerek előtt.

Rajongás ez. Elvakult fanatizmus. Megszédülés a hatalomtól.

Hát nem emlékszünk? A történelmünk leggyászosabb idői épp azok voltak, mikor a császári hadsereg nem birt magával.

A mi történelmünkben voltak Heiszterek, Karaffák és Haynauk. És ha levegőt kaptunk, ha élni engedtek, a szorító marok csak akkor engedett, midőn a magyar lelkesedésre, erre a vészcsapásra, szükség volt. Az a hadsereg nem a miénk. A fiaink, testvéreink vannak benne, még sem a miénk. Hát elfeled-

Szines férfi ingek Feketésénél.

Az élet iránytűje.

— Egy apa intelmei gyermekeihez. —

Mindenek felett légy becsületes, még pedig ne csak külsőleg, hanem bensőleg is!

Kerüld a szószátyárkodás minden fajtáját.

Ne akarj mindenütt feltűnni, hanem, ha csak nem kell szerepelned, szerényen vonulj háttérbe.

Tanuld ki az embereket. De ha az igazság és valamely igaz ügy kívánja, mindig bátran lépj a sorompóba.

Véleményedet az emberekről és az intézményekről mondd ki körültekintéssel, de bátran. De sohase erőszakold a tizedet másra.

Ne légy embergyűlölő, de ne is keresd folyton az emberek, főleg a léha emberek társaságát. Tudj ugyan magad megélni, de

keresd az okos emberek körét, hogy tanulj tőlök.

Soha se akarj társaid között a legokosabbnak feltűnni, de azt se törd, hogy te légy a többiek balekja. Szóval légy ember és ne eszköz mások kezében!

Soha ne téveszd szemeid előtt eme verset:

Nézd a buzakalászt, büszkén emelkedik az égnek,
Míg üres és ha megért, földre konyitja fejét.

Légy iparkodó, szorgalmas és munkás mindenben és mindig. Mindennemű munkádat olyannak tekintsd, mintha annak elvégzése nélkül elveszne a világ. Szóval légy kötelességszerető.

A barátokat jól válogasd meg. Ne bizalmaskodjál hamar. Mindig jobb barátot keress, mint magad, vagy legalább is hozzád hasonlót.

Ne légy büszke. De ne állj mindig

mindenkivel szóba, illetve barátságba. Vigyázz ezen magyar mondásra: „Madarat tolláról, embert barátjáról ismerni meg.“

Minden fontosabb lépésednél kérdezd meg a nálad okosabbak és tapasztaltabbak tanácsát és kövesd azt. Szóval soha se menj fejfel a falnak s ne tégy soha semmit vaktában s elhamarkodva.

Minden tetteidben épügy, mint beszédedben légy higgadt s megfontolt. Háromszor rágd meg azt, amit akarsz mondani s esetleg negyedszer nyeld le. Szóval jegyezd meg jól: sokszor azért van a nyelv, hogy legyen mivel valamit elhallgatnunk.

Intézd mindig dolgaidat úgy, hogy lehetőleg ne szorulj másra. De te soha ne vond meg támogatásodat attól, aki rászorul s megérdemli.

Soha ne feled el azt, amivel tartozol embertársaidnak, testvéreidnek és szüleidnek, azért szeresd és tiszteld azokat és minden idősebbeket.

Mindennemű kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart
Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

tük-e és elfeledhetjük-e valaha Fabri-
cziust, a honvédezedest, ki kivont
karddal pengette végig sarkantyuját a
magyar parlament márványkockáin? . . .

Igen mégis igaza van a miniszter-
elnök urnak. Béke lesz itt. A reformok
békét hoznak. Hisz a börtönök, kripták
dohos hús levegője a legbékésebb: a
halál lehelete hideglik ki belőle.

De nem lesz, nem lehet, abból a
reformból prédikációs halott, mert nem
fog a világra sem jönni. Csak egy fel-
tétel alatt . . .

Ha a becsületesen keresztülvitt pa-
ritás elve szerint magyar volna az a
hadsereg nyelvben, jelvényben, szellem-
ben, igazságszolgáltatásban, ha magyar
volna szívében és fejében, akkor az
utolsó betűig sűrű „éljen“-zéssel alá-
írnók a miniszterelnök szavait . . .

De a történelmünk lelke kiált vétót
erre a reformjavaslatra!

A kultusz-vita.

A képviselőház ülése.

Széles mederben folyik tovább a kul-
tusz-vita és most már alig lesz az ex lex elke-
rülhető.

Kabos Ferenc egynegyed tizenegykor
nyitja meg az ülést.

Napirenden

a kultusztárca

költségvetése.

Elnök bemutatja a szucsányi kerületben
megválasztott dr. Láng Mihály képviselő és a
békéscsabai kerületben megválasztott Kris-
tóffy József képviselő mandátumait.

Huszár Károly (sárvári): A mostani vita
azt bizonyítja, hogy a vallási kérdések most
már az egész társadalmat foglalkoztatják.
Szeretné, ha a vallásos béke általános lenne
ebben az országban. (Derűtség.)

Kun Béla: Így kellene lenni. (Zaj.)

Huszár Károly: Attér ezután a tanító-
ság megoldandó problémáinak ismertetésére.

Soha, de soha ne feledd azt, hogy a
magyar hazát mindenek felett kell szeretned,
de az igazságot még a haza felett is kell
szeretnünk.

Soha ne bánts a másét, de ne egy
könnyen enged el a magadét.

Nem tudom eléggé figyelmedbe aján-
lani azt, hogy tarts a legszigorubb mértéket
az evésben, ivásban és főleg a nemi élvezet-
ekben. Ha az elsőben nem vigyázasz, meg-
rontod a gyomrod, ha a második ellen
vérsz, elrontod a gyomrod, az eszed és
egészséged, ha pedig a harmadikban nem
tartod be a kellő mértéket, összes szerveze-
tedet teszed tönkre. Mert, ami sok, az meg-
árt mindenből.

Mindenek felett vigyázz házastársad
megválasztásánál. Mert ez nem oly dolog,
mint a ruha, amíg tetszik viselem, ha nem,
eldobom azt és mással cserélem fel. Ez az
egész életre való kapocs, mely ha okosan
kötött meg, egész életünket boldoggá
teszi, ha pedig meggondolatlanul ugrottunk
bele, életünket pokolliá változtatja.

Tehát itt ne hallgass csak a szivedre,
hanem hallgasd meg az ész tanácsát is!
Amit más okos emberek és főképp hozzád
legközelebb álló szüleid mondanak, azt kö-
vesd. Hisz ezek csak nem akarhatnak rosszat
saját véröknek, kedves gyermeköknek. Ne
feledd el soha azt, hogy a házassulandó
fiatal ember is, de férjhez menendő leány is
egy szindarabot játszanak, melyben szereplő

ismerteti a falusi tanítók helyzetét és szüksé-
gesnek tartaná, ha maga a közvélemény és
a társadalom, sőt a kormány is megragadna
minden alkalmat, hogy ezen tanítók munká-
ját megkönnyítse, intenzívebbé tegye azáltal,
hogy megtenne minden lehetőt, hogy az is-
kolákból kikerült gyermekeknek megadja a
módját, hogy azt, amit az iskolából maguk-
kal hoztak, ezek a gyermekek újabb ismeret-
ekkel szaporítsák. Még könyvtárak felállítá-
sát követeli, mely gyakorlati, praktikus ismeret-
ekkel látná el azokat a felnőtteket is, a
kiknek nincs módjukban és nincs alkalmuk,
hogy újabb gyakorlati ismeretekre tegyenek
szert könyv nélkül.

Huszár Károly: Attér ezután a szabad-
kőműves és congregációk dolgában a parla-
mentben és sajtóban portált kérdések ismer-
tetésére. Tiltakozik a szabadkőművesek ag-
resszív fellépése ellen, mely a keresztény
morállal szemben egy új morált hirdet. Til-
takozik az ellen, hogy a keresztény moral
mellett, mely kétezzer éves kulturát teremtett,
egy új modern moralnak volna létjogosult-
sága. Aposztrofálja ezután a Váradi Zoltán
által propagált szabadkőműves eszméket. Azt
még egy katolikus négyülés sem mondta
ki, hogy ezen, vagy azon hitfelekezet vagy-
onát szekularizálják, de a tiszántúli református
gyűlés határozatként mondta ki a katolikus
egyház vagyonának szekularizációját. Idézi
a Keletnek egy cikkét, mely hasonló dol-
gokkal foglalkozik. Sőt — azt mondja —
a Vasvármegye is, mely a kormány félhivata-
los expositurája, — és a megye főispánja áll
a háta mögött — ez a lap is ugyanilyen
hangon merészel írni. A congregációkat ért
támadásokkal foglalkozik ez után. A congre-
gáció — ugymond — hitéletbeli alakulat,
mely pusztán a hitélet tisztaságát, a hitbuz-
góság intenzívebbé tételét mutatja. (Ugy van.)
Tiltakozik ezután a Barkóczy bárót ért táma-
dások ellen. Egy miniszteri főtitkár is
lehet kongregációsista. (Ugy van kiáltások a
néppárton. Nagy zaj. Elnök csenget.)

A Presse, a Lloyd híresztelése nélkül-
lőzik a komolyan vehetőség feltételeit. Egy
konkrét vádat sem tudtak eddig ellene bi-
zonyítani. Az a nagy hajsza, melyet ezen
kiváló tisztviselő ellen folytatnak, csak fo-
lyománya annak a hajszásnak, melyet a sza-
badkőművesek folytatnak minden ellen, a mi
keresztény és katolikus. (Ellentmondások
bárlól.)

személyek ők ketten. De sokszor az egyes
jelenetekben felelősségnélküli titkos kezek is
dolgoznak. De az igaz, hogy rendszeren én-
jüket elrejtik és náluk jobb személyt szere-
peltetnek magok képében.

Azért válasz magadnak házastársul mun-
kás nőt, jó gazdaasszonyt. Ne olyat, aki szé-
pen tud öltözködni, jól tud kokettirozni, tud
naponkint kijárni új és új ruhában a korzóra
stb. hanem válassz olyat élettársul magadnak,
aki tud és szeret otthon dolgozni. Tud sütni,
főzni, tisztogatni és a háztartást vezetni. De
ne érd be azzal, hogy ezt ő vagy szülei
mondják, hanem magad győződjél meg róla.
Nézz utána bejelentés nélkül és ha te ilyen-
nek találod, vedd el feleségül. Ha pedig ez
nekik nem tetszik, hadd ott, ez nem feleség-
nek való. Az csak úgynevezett urnó akar
lenni és nem az élet gondjait megosztó fe-
leség. Inkább előbb vájjanak ketté újaitok,
mint később, amikor már késő. Szóval a há-
zasságnál nagyon körültekintőnek kell lenni.
Tehát vigyázz.

Gyermekeid szeresd, de ne majomsze-
retettel. Tégy meg értők, amit tehetsz. De
ne mindent, amit ők akarnak. Mint apa min-
dig tartsd a kezében a gyeplőt. Te vezesd
őket és ne ők vezessenek az orrodnál fogva
téged.

Légy istenfélő, de soha se légy vak-
bugzó, bigott.

Tartsd ezeket mindig szemeid előtt s
elégedd, tehát boldog leszel.

D. I.

Még a tanítók fizetésrendezéséről és a
tanfelügyelők helyzetének javítását sürgeti.
Az iskolák felszereléséről és tanszerek be-
szerzéséről beszél ezután, majd megemlíti a
nyári iskolák viszonyait különösen a tanyai
iskolákban. Szól még az iskolaorvosi intéz-
ményről és a nőnevelés és nőképzés re-
formját sürgeti. Nem fogadja el a javas-
latot.

Várady Zsigmond: Huszár beszédjében
talált némely eszmét, melylyel ő is érdem-
nek tartja, hogy foglalkozzék. Elsősorban ez
a középiskolák reformjában oly intézkedések
szükségessége, melylyel különösen foglal-
kozni kíván. A kereszténykultúrának jogosult-
ságát sok részben elismeri, de ennek nem
szabadna kizárnia tényezői közül a liberaliz-
mus szükségességét. A kereszténykultúra
alapvető kultúra volt nálunk Magyarorszá-
gon, de ennek a kultúrának továbbfejlesztői
is voltak Galilei, Herbert Spencer és sokban
Darwin is. (Ugy van, helyes a munka- és
függetlenségi párton.) Nagy zaj. Elnök
csenget.)

Szmrecsányi György: Ez zu hoch!
(Nagy zaj.)

Várady Zsigmond: Bocsánatot kérek, a
törvényhozás házában vagyunk!

Szmrecsányi György: A congregációk-
ról beszéljen!

Várady Zsigmond: Arról is fogok
beszélni. Kijelenti, nem célja egy vallást sem
támadni. A congregációknak tudvalevőleg
nincs alapszabályuk és így nincsenek is azok
miniszterileg jóváhagyva.

Nagy zaj. Elnök csenget.

Huszár Károly: Rendőrállam vagyunk.

Szmrecsányi: Ez nem ujság.

Huszár Károly: Vannak más vallási
egyesületek is. Belhelen-kör. (Nagy zaj.)

Várady Zsigmond: Én azon az állás-
ponton vagyok, hogy mindennemű vallási
egyesületeket beszüntetnék. (Nagy zaj. Elnök
csenget.)

Várady Zsigmond: Azt kérdelem, szabad-e
congregacionista férfinak a városi tisztviselő
választásnál, ha más jelölt nem volna, zsi-
dóra szavazni?

Szmrecsányi György: Hogy ne, hogy
ne! (Nagy zaj.)

Elnök figyelmezteti Szmrecsányit, hogy
kénytelen lesz őt a házszabályok 255. §-a
értelmében megbüntetni, ha szónokot folyton
zavarja közbeszólásaival.

Várady Zsigmond: Felovassa a con-
gregációk alapszabályait és kimutatja ezek-
ből, hogy a congregációknak célja küzdeni
üdvösségük ellensége ellen.

Munkapárton: Kik azok az ellenségek?
(Nagy zaj.)

Huszár Károly: A bűnök! (Nagy zaj.)

Szmrecsányi folyton közbeszól. Elnök
csenget és figyelmezteti Szmrecsányit, hogy
a mentelmi bizottsághoz fogja utasítani. He-
lyeslés a munkapárton.

Huszár Károly: A Justh-párttól tanul-
tuk ezt a terrorizmust! (Óriási zaj.)

Várady Zsigmond: Folytatja a felol-
vasást.

Váradi Zsigmond folytatva: Megköve-
teli (a kongregáció alapszabályai), hogy a
tagok alávéssék magukat az alapszabá-
lyoknak.

Szmrecsányi: Hisz ez mindenütt így
van.

Huszár Károly: Ezért lett renegátabb
sociologusoknál Farkas Pál.

Farkas Pál: Már megint szemtelen-
kedik.

Szmrecsányi (aki nem hallotta, hogy
mit szolt Farkas Pál): Merje nekem azt
mondani.

Farkas megismétli.

Szmrecsányi kikéri magának. (Nagy zaj,
elnök csenget.)

Elnök rendreutasítja Farkas Pált.

Szmrecsányi ujja közbeszól. (Zaj.)

Farkas Pál (hangosan ismétli): Ismé-
tellen mondom: ne szemtelenkedjék. (Al-
landó nagy zaj. Szmrecsányi és a néppárt a
padot üti, tombol.)

Elnök Farkas Pált ismét rendre uta-
sitja (Zaj.)

Fráter Loránd: Nem vagyunk kocsmában! (Allandó zaj.)
Elnök csenget.
Polónyi Géza: Zárt ülést kérünk.
Elnök folyton csenget. (Óriási zaj.)
Fráter Loránd: Uraim nem vagyunk kocsmában! (Zaj)
Elnök rázza a csengelyt.
Beck Lajos: Szünetet kérünk!
Az elnök az állandó nagy zajban felüggeszti az ülést.
Szünet után Berzeviczy veszi át az elnöklést.
Várady Zsigmond sajnálattal veszi tudomásul, hogy pusztán a tényeknek előtárása ily sajnálatos személyeskedéseket és sértéseket okozott.

Miniszteri leirat az egyetem ügyében.

A jog és pénzügyi bizottság ülése.

Tegnap délután 3 órakor ülést tartott a jog és pénzügyi bizottság, melynek főtárgya volt az egyetem felállítása tárgyában a városi tanácshoz intézett miniszteri leirat ismertetése és megvitatása. Ezenkívül több ház vétele és egyéb kisebb ügyet intézett el a bizottság.

Az ülés részletes lefolyása a következő.

Vargha Elemér dr. elnökle mellett jelen voltak: Aczél Géza főmérnök, Csanak József, Zádor Lajos, Roncsik Lajos főszámvevő, Jánosi Zoltán, Márk Endre, Kernhoffer József, ifj. Schwarcz Vilmos.

Az Ajtó-utca 15. számú házra utcanyitás céljából szüksége van a városnak. Annak idején 32 ezer koronáért felajánlotta a tulajdonos a házat, de a közgyűlés nem tárgyalta idejében az ügyet, ezért most 36 ezer koronát kér a házért. A bizottság ezt az összeget magadni javasolja.

A Homok-utca 30. számú házat 5000 koronáért, a Nyil-utca 82. számú házat 4000 koronáért, az Erzsébet-utca 32. számú házat 25 ezer koronáért, a Késes utca 44. számú házat 14 ezer koronáért és a Rakovszky-utca 2. számú házat 10 ezer koronáért megvenni javasolja a bizottság.

A József kir. herceg-utcai óvoda építésére vonatkozólag elfogadta a bizottság a tanács javaslatát, mely szerint a miniszter hozzájárulásán kívül fennmaradó összeget amortizációs kölcsön felvétele útján szerezze meg a város és ennek törlesztésére fog szolgálni a régi óvoda jövedelme.

Ekli József eladta a házat a városnak, a közgyűlés meg is szavazta az adás-vételt, azonban a miniszter nem hagyta még jóvá a szerződést, pedig a vétel perfektuálásának határnapja lejárt. Ekli az értékelkedés folytán most már vissza akar lépni az adás-vételtől, azonban a jog- és pénzügyi bizottság kimondotta, hogy ez nem lehet ok az ügylet felbontására. Már most Ekli, ha nem tetszik neki a határozat, akkor perli a várost.

Tárgyalták ezután a szegényházi felügyelők fizetésemelési és a városi hajduk magasabb fizetési fokba sorozása iránti kérelmét. Az előbbi részben teljesítendőnek, az utóbbit elutasítandónak véli a bizottság.

Vita támadt a debreceni női felső kereskedelmi iskola felépítéséhez kért téglá és pénzsegély megállapítása tárgyában.

Zádor Lajos a kérelmet teljesítendőnek véli az igen lényeges közérdekre való tekintettel. Márk Endre és Jánosi Zoltán hozzászólása után 15.000 korona segélyt és 3000 korona évi hozzájárulást javasol megadni a bizottság.

Tóth Emil dr. jegyző ismertette azután a vallás és közoktatásügyi miniszter leiratát az egyetem ügyében,

A leirat a következő:

Folyó évi április hó 27-én 5755. sz. a. kelt felterjesztésére és azon tanácskozás alapján, melyet megbízottaim május hó 14-én Debrecen város, továbbá a tiszántúli református Egyházkerület és a debreceni református Egyház képviselőivel folytattak, felhívom a tek. tanácsot, hogy az említett felterjesztésében foglalt ajánlatait következőképen módosítsa.

Az esetre, hogy ha a törvényhozás elhatározná, hogy Debrecen fokozatos fejlesztés alapján egyetem állíttassék, Debrecen szab. kir. város főljánl e célra öt millió koronát készpénzben, továbbá 80 katasztrális hold területet a Nagyerdőnek azon részén, melyet a május 14-én tartott helyszíni szemlén a bizottság erre, mint alkalmast kijelölt.

Debrecen szab. kir. város egyszersmind eltérően az április 27-iki felterjesztésétől, kapcsolja ajánlatából a közkórház, a járványkórház és a népszanatórium ügyét.

Ez intézmények az esetleg létesítendő egyetemen csak annyiban hozandók kapcsolatba, hogy beteg anyaguknak, amennyiben arra a tanítás céljaira szükség van, az egyetemnek rendelkezésére való bocsájtásra lesz bizonyos módon szabályozandó.

Debrecen szab. kir. város saját költségén, illetve saját hatáskörében gondoskodik az egyetemi telep csatornázásáról, a vízvezetéknek és villamos világításnak a telepre való vezetéséről és a villamos vasútnak a telephez való meghosszabbításáról.

Debrecen szab. kir. város átengedi újból is a bábaképezdét.

A tárgyalások mielőbbi befejezése céljából nagyon kívánatos lenne, ha a tek. tanács megfelelő módon és rövid úton odahatna, hogy a tiszántúli ref. egyházkerület a tekintetes tanács április 27-iki felterjesztésében foglaltak szerint jogérvényesen ajánlja fel a kilátásba helyezett évi százezer, illetve 115 ezer korona hozzájárulását, annak megjelölése mellett, hogy ez összegből tulajdonképpen mekkora részt vállal a tiszántúli református egyházkerület és mennyi a városi, illetve egyéb régebbi alapítványokból eredő rész, valamint a református theologiai kar elhelyezésére szánt épületnek, illetve épületrész-

nek, továbbá gyűjteményeinek díjtalan használatba való átengedését. Egyszersmind felajánlandók a tiszántúli református egyházkerület, illetve Debrecen város részéről a Péterfia- és Nyomtató-utca közötti azon telkek, melyeket a május 14-iki helyszíni szemle alkalmából a bizottság egyetemi aula és központi egyetemi hivatalok elhelyezésére, mint alkalmast kijelölt.

Hasonlóképp kívánatos volna, ha a tek. tanács megfelelő módon odahatna, hogy a debreceni református egyház a tek. tanács április 27-iki felterjesztésében foglaltak kiegészítéseképp jogérvényesen ajánlja fel 160 ezer korona alapítványt egy tanszék költségeinek fedezésére.

A fentiek értelmében módosított ajánlatok beérkezése után annak idején, a törvényhozás hozzájárulása esetére, a különböző vagyon elemeknek tulajdonába, illetve használatba való átengedése ügyében szükséges szokásos kikötések megfogalmazásáról, ugyancsak az évi hozzájárulás szerződés szerű megállapítását illetőleg újból fogom a tek. tanácsot értesíteni.

Budapest, 1911. május 20.

Zichy.

Ezzel a leirattal legutóbb az egyetemi bizottság foglalkozott az egyházkerület és a debreceni református egyház képviselőinek bevonásával. A bizottság mindenben teljesítendőnek mondotta ki a miniszter kívánásait.

Márk Endre részletezte a miniszteri kívánalmak jelentőségét és gyönyörű perspektívát rajzolt a bizottság elé az egyetem megvalósulása esetére.

A bizottság egyhangulag magáévá tette az egyetemi bizottság határozatát.

Néhány kisebb tárgy elintézése után az ülés 5 órakor véget ért.

Visszavonták a főlegyházi petíciót. A Kuria a minap tárgyalta a főlegyházi munkapártnak Holló Lajos mandátuma ellen beadott petícióját.

A kisebbségben maradt párt azt igyekezett bebizonyítani, hogy Holló Lajos etetéssel és itatással szerzett többséget és ezért mandátumának a megsemmisítését kérték.

A Kuria e hónap 10-ikére tüzte ki az ítélet kihirdetését. Erre azonban most már aligha kerül sor, mert a kérvényezők jogi képviselője, dr. Tetétleni Ármin visszavonta a petíciót.

A Kuria valószínűleg helyt ad a kérvényezők beadványának és a petíciót visszavontnak tekinti.

Debreczeni Agrárbank Szövetkezet

PIACZ-UTCZA 79.

Kölcsönök et nyújt kezesség, betáblázás mellett, értékpapi vagy bármi más biztosíték fedezete mellett 5, 10, 15 évre.

Elfogad betéteket a legmagasabb kamatoztatásra Tisztviselői kölcsönök életbiztosítással kapcsolatban. Felvilágosítást készségesen nyújt az intéze gazgá'ósága.

Végh Gyula

szücsmester, szörmeáru szabó és szürszabó kellékek raktára Debreczen, Főútca 42. sz.

Gyarmati-palota.

Alapítottatott 1867-ben.

A címre tessék figyelni!

Elsőrangú, modern és legnagyobb

molykár elleni megóvó és biztosító beraktározás vállalat

Főútca 42. szám alatt. (Gyarmati-palota.)

Férfi és női szőrmés ruhákat csakis szücsmesterhez adhatjuk megóvásra.

Teljes tisztelettel

VÉGH GYULA.

Képviselőválasztás Ausztriában.

A jövő héten kezdődnek meg a képviselőválasztások Ausztriában. Ötszáz kerületben több mint 2500 jelölt veszi fel a harcot és több mint valószínű, hogy legalább 250 kerületben párválasztásra került a sor. Nagy a készülődés az egész országban, de a legnagyobb izgalom természetesen Bécsben van, ahol 30 mandátum körül folyik a harc a keresztényszocialisták, a liberálisok és a szociáldemokraták között. A legnagyobb küzdelem a keresztényszocialisták és a liberálisok között lesz s a liberálisok remélik, hogy a keresztényszocialisták 21 mandátuma közül legalább három-négyet sikerült elhódítaniok.

Jellemző a két párt harcára az az eset, amely az első kerületben történt, ahol Friedmann Miksa gyáros a liberálisok jelöltje. — A Reichspost megtámadta Friedmann párt-irodáját. Vesztegetésekkel vádolta meg és azt írta, hogy a választási iroda egyik vezetője közönséges zálogcédula hamisító. — A rendőrség tegnapelőtt tényleg le is tartóztatta ezt az embert hamisítás miatt. Ekkor azonban kiderült, hogy ez az ember a keresztényszocialisták besugója volt, akit a keresztényszocialista párt pénzelt azért, hogy a liberálisok választói irodájának titkát elárulja.

Triesztben a San-Giacomo városnegyedben tegnap este a szocialisták szabad ég alatt választógyűlést tartottak. A szocialisták összetűztek az ellenpárttal és általános verekedés támadt. Három revolverlövés is hangzott el de senkisémet sebesült meg. Három tüntetőt letartóztattak. Egy vendéglőben három revolvert, ólmos botokat és késeket kobozott el a rendőrség. A tüntetők a Societa Operana elé vonultak és beverték annak ablakait. Végül is a rendőrség szétoszlatta a tömeget.

Az egyetem ügy és a törvényhatóság.

Rendkívüli közgyűlés.

Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottság folyó 1911-ik évi június hó 9-én, pénteken délután 3 órakor a városháza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő:

M. kir. honvédelmi miniszteri leirat az Andahágy—Szilágyi Mihály Ludovika-alapítványa helyei közül a soproni főreáliskolai két alapítványi hely betöltése tárgyában.

M. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszteri leirat a harmadik egyetem létesítése tárgyában.

A Bihari István helybeli lakos tulajdonát képező Rakovszky-utca 2-ik számú házastelek megvételének ügye.

Névszerinti szavazás (első ízben) az államkincstár tulajdonát képező Kossuth-utca 4. sorszámú m. kir. pénzügyigazgatósági épület telkének megszerzése felett.

Ugyanaz (első ízben) az id. Prém Ferenc tulajdonát képező Ajtó-utca 15. sorszámú házastelek megvételének felett.

Ugyanaz (első ízben) az ifj. Bihari Lajosné tulajdonát képező Kut-utca 17. sorszámú házastelek megvételének felett.

Ugyanaz (első ízben) a város tulajdonát képező 252 négyszögöl csapókerthi földnek a csapókerthi olvasókör részére, az általa cse-

reképpen felajánlott 258 négyszögöl terület átengedése felett.

Ugyanaz (első ízben) Haranghy György tulajdonát képező Péterfia-utca 72-ik számú házastelek megvételének felett.

Ugyanaz (első ízben) a Szőke Istvánné tulajdonát képező Teleki-utca 66. házastelek megvételének felett.

Ugyanaz (első ízben) a Boros Györgyné tulajdonában levő Kut-utca 36. számú házastelek megvételének felett.

Leidl Emil és neje kérvénye a tulajdonukat képező Deák Ferenc-utca 19-ik sorszámú házastelek vételárának felemelése iránti.

A szervezeti szabályrendelet és a fizetésrendezés ügye.

Botos András kérvénye hivatalától függesztésének tartamára megállapított fizetésének felemelése iránt.

Orvosi- és bábaoklevél kihirdetés.

Háromféle feszület.

Back a kegyelet-vigéc.

Back Dezső ügynök, akinek különben semmi köze a feszülethez, arra vállalkozott, hogy a Szent István-műintézet kegyeleti áruival fog a vidéken vigéckedni. De Backnak, a börtönviselt legénynek nem volt ez komoly szándéka. Neki egy célja volt, az, hogy províziót csaljon ki az intézettől. Egyre-másra liferálta hát a — hamis megrendeléseket. Mikor a turpissága kiudódott, lecsukták és a törvényszék, Makutz bíró elnökletével, ma ült törvényt a minden hájjal megkent fickó felett.

A főjelentés szerint Back összesen 13 hamis megrendelést juttatott el a Szent István-műintézetnek, melynek a feszületeivel Jászberényben járt.

Megkérdezte tőle az elnök, hogy ő, aki zsidó, tulajdonképp hogyan jutott ehhez a foglalkozáshoz.

— Direkte meghívott a Sz. István — vágta ki hetykén a vádlott — a Szent Lászlótól, melynek azelőtt dolgoztam.

— No, maga szépen dolgozott...

— Szépen? — feleli Back. — Hát biz ez csupa csalás. Nemcsak én csalog, de még inkább csal a társaság.

És hogy miképp „dolgoznak” ők a jó, a hithű vidéki nép kárára, így mondotta el:

— Beállítunk a paraszthoz és fölveszük őt a Szent István-társulat örökös tagjai sorába s azt mondjuk neki, hogy fizet évi 8, 11 vagy 15 korona tagdíjat. Ezért

1. a társulat örökös tagja lesz;

2. minden hónapban kap egy misét és végül

3. Ajándékba kap egy feszületet. Kap pedig aszerint, amennyi „tagdíjat” fizet, feszületet — olajjal, örökmécsessel vagy zenével. (Nagy derűtlenség.) Ne tessenek nevetni, mert szent igaz, így adjuk el a feszületeket... amit a paraszt csak „ajándék”-nak néz.

A vádra térve, előadta Back Dezső, hogy tényleg hamisított kilenc megrendelőlapot.

Az elnök: És miért nem akarta a többi négy sem átvenni a feszületet?

— Ezeket én beszéltem le utóbb, hogy ne hagyják magukat becsapni.

— Szóval mindenki csal, csak maga nem?

— Tessék megnézni, ott az akták közt egy levél, amelyben azt írják egy megrendelőnek, hogy ha át nem veszi a feszületet, törölni fogják a Szent István-Társulat tagjai közül.

Végül azt beismerte Back, hogy a mintaszekrényt, amit utjára az intézettől kapott, elsikkasztotta. A törvényszék, Uzsonyi kir. ügyész vádjá után, csalás és sikkasztás vétségeért a vádlottat hét havi börtönre ítélte. Fellebbezett.

UJDONSÁGOK

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a Telefon 412.

— **Teljes tanácsülés.** Hónap a városházán teljes tanácsülés lesz. Az ülésen a pénteki rendkívüli közgyűlés napirendjét fogják tárgyalni. E hónapban még egy rendes közgyűlést tart a város, amikor is a hátralevő ügyeket intézik el. Aztán két hónapi szünet következik.

— **A Csokonai-kör ülése.** A Csokonai-kör június hó 10. napján szombaton délután 4 órakor választmányi ülést tart. Tárgyak: 1. A közgyűlés előkészítése. (Tisztikar választmányi kiegészítése, számvizsgálat, költségvetés.) 2. Indítvány egy északkeleti magy. közműv. egyesület tárgyában. 3. Folyó ügyek. 4. Jelentések.

— **Siketnéma növendékek hittanvizsgálata.** A református vallású siketnéma növendékek hittanvizsgálata f. hó 9-én pénteken reggel 8 órakor lesz a Kossuth-utcai templomban. Érdeklődőket szivesen lát a vezetőség.

— **Házasság.** Magyar Simon dr debreceni ügyvéd e hó 11-én esküszik örök hűséget Popper Anna kisasszonynak, dr Popper Mór és neje bájos és nagyműveltségű leányának. Az egyházi esketés déli 12 órakor lesz a Deák Ferenc-utcai izr. templomban.

— **Zenekonzervatoriumi vizsgálat.** A zenekonzervatorium minden év végén a nagy nyilvánosság előtt számol be az év munkájáról. Eddig, a majális beleszámítva 5 ilyen koncerten tapasztaltuk, hogy az intézet tényleg megérdemli kiváló hírnevét, mert a tanítványok egytől-egyig komoly és feltétlenül megbízható művészi irányban vezetettek. A tegnapi hangverseny, részben mint soló játékos, részben, mint kíséret 31 tanítványt hallottunk, anélkül, hogy a sok szám farsztoilag hatott volna. Az intézet — mint halljuk — e hónapban még 4 hangversenyt rendez, melyek közül egy ma este lesz fél 5 órai kezdettel.

— **Nyaráló debreceniek.** A tátrafüredi vendégjegyzék szerint Debrecenből ott tartózkodnak Waldeck Frigyes gróf és neje, Jablonczay Kálmán földbirtokos és neje.

— **Összeütközött tehervonatok.** Nagy katasztrófa hírére jelentették tegnap délelőtt a debreceni Máv. üzletvezetőségnek. A jelentés szerint Törökszentmiklós állomás határában két debreceni tehervonat összeütközött s a karambol oly erős volt, hogy több kocsi összetört és a vonatkisérő személyzetből is számosan megsebesültek. Az összeütközött tehervonat egyike Debrecenből indult el Budapest felé, a másik pedig ellenkező irányból jött. A menetrend szerint Törökszentmiklós előtt kell a vonatoknak találkozni. A pályatest mellett elterülő legelőn ugyanis marhákat legeltetett egy pásztorgyerek, aki azzal szórakozott, hogy a vasutasok által helyesen beállított váltót visszafordította. Ez okozta a katasztrófát. A debreceni tehervonat beleszaladt egy ugyanazon sín páron lassan gördülő püspökladányi vonatba. A karambol igen erős volt. — A vasutkisérő személyzet közül többen igen súlyosan megsebesültek. — A teherkocsikban ökrök voltak, amelyek 5-6 a karambol következtében kiadta párját. A vasuti kocsik erősen megrongálódtak. Több kocsi darabokra tört, ezenfelül a telefon- és táviróvezetékek is megsérültek. Az összeütközésről nyomban értesítették a debreceni üzletvezetőséget és a debreceni állomást, ahonnét külön vonaton mentek ki a vizsgálat megindítására, valamint a megrongált pálya helyreállítására a munkások. A telefon- és táviróhuzalokat is még tegnap kijavították.

— **A siketnémák perselyei.** A siketnémák helybeli intézete jövedelmének egyik jelentékeny részét képezik azok a filléres adományok, melyekhez a különböző helyeken elhelyezett perselyei révén jut az intézet. Most kerülnek felbontásra azok a perselyek, melyek az egyes tanintézetekben vannak elhelyezve. Az intézeti szolga felhatalmazást nyert az igazgatóságtól, hogy ezeket a perselyeket felbontassa és tartalmukat átvehesse. Ezután is felkéri az igazgatóság az adománygyűjtéssel foglalkozó tanítónő urhölgyeket és tanító urakat, hogy a gyűjtött összeget megszámlálni és egy erre a célra szolgáló ivre rávezetni sziveskedjenek.

— **28-ik cs. és kir. jótékonycélú államsorsjáték** f. év június 22-én tartják meg a katonai jótékonycélokra szolgáló 28-ik államsorsjáték húzását. A játékterv tartalmaz 21,135 nyereményt 620,000 korona összegben, közte egy főnyeremény 200,000 korona, továbbá nyeremények 50,000, 30,000 stb., koronával, melyek mind készpénzben fizettetnek ki. Sorsjegyek a 4 korona dohánytőzsdékben váltó üzletekben adó és postahivatalokban kaphatók.

— **Letartóztatott széihámosok.** Békéscsabáról jelentik: Kahán (Chaim) Henrik úgnőnk és Klein Sámuel békéscsabai kereskedő arra szövetkeztek, hogy külföldi fonál és kötélgyáraktól árukat csaljanak ki. Különösen angol gyárosokat szerencsétlenné megrendeléseikkel és egy londoni céget 20.000 koronával károsítottak meg. A cég feljelentésére mindkettő ellen megindult a vizsgálat. Ma Sándor László rendőrkapitány a széihámosokat kihallgatta és letartóztatta.

— **Slavianszky Daltársulat Debrecenben.** Ma este fél 9 órakor ritka élvezetben lesz része városunk közönségének. A Bika szálló nagyszobájában hangverseny Slavia-szky orosz dal- és zenetársulata, mely 40 tagból áll, festői nemzeti viseleiben valamennyi. Műsoruk felülmúlja az összes hasonló daltársulatokat. Az érdeklődés is óriási. Jegyek egész nap válthatók Antalfy jegyirodájában. Páholy 14 és 22 korona. Ülőhelyek 3, 2 és 1 kor. 20 fillér, állóhely 1 korona.

— **Műhelynek vagy raktárnak kiadó Darabos-utca 7. szám alatt udvarra nyíló szép világos nagy szoba.**

— **A mezőkovácsházi jegyző.** A szegedi törvényszék, mint felebbviteli tanács, a napokban Harsányi Gyula mezőkovácsházi jegyző becsületsértési pörével foglalkozott.

A jegyző, akinek dolgait mi is szóvá tettük, bepörölte dr. Sehl György járásorvost, mert ez így nyilatkozott róla:

— Bizonyára akkor hoztak határozatot a képviselőtestületben, amikor a jegyző börtönben ült.

A vádlott orvos, akit a battonyai járásbíró hatvan korona pénzbüntetésre ítél, a felebbviteli tárgyaláson beakarta bizonyítani vádja valóságát, nevezetesen azt, hogy a jegyző Gyulán közokirathamisításért két heti fogházat ült. A felebbviteli bíróság azonban nem engedte meg a valóság bizonyítását és megerősítette a járásbíró ítéletét.

Harsányi másik becsületsértési pörét Roth Salamon mezőkovácsházi kereskedő ellen indította, aki azt mondta Harsányi jegyző iroljáról:

— Abba a közokirathamisító, sikkasztó bandába nem megyek.

A bíróság itt sem engedte meg a valóság bizonyítását és dr. Fényes Béla szegedi ügyvéd védelme után Rothot is elítélte.

Schwarz M. L.

férfi, nőidivat és bazaráru

üzlete május 10. óta

Piacz-utca 52. sz.

Miklós-utcával szemben található.

Szalma kalapok felette olcsón.

A véderő bizottság és a véderő javaslat.

Bakonyi Samu beszéde.

Tegnap este vette tárgyalás alá a képviselőház véderő bizottsága a kormány véderő-törvény javaslatát. A kormány részéről részt vettek ezen Héderváry gróf miniszterelnök, Hazay Samu és Székely Ferenc miniszterek.

Az ülésen Tallián Béla elnökölt, ezenkívül részt vettek Karácsony Lajos, Töry Gusztáv és Pollner Ödön miniszteri titkárok.

Napirend előtt Bakonyi Samu szólal fel, aki indítványozza, hogy a tárgyalás rendjét változtassák meg és a bizottság elé tárgyalás végett az igazságügyi szakkérdések megvitatása céljából, amint ez az 1889. évi katonai javaslatoknál történt.

Tóth János és Kelemen Béla csallakoznak Bakonyi javaslatához. Dániel Gábor és Székely miniszter ellenzi, mire a bizottság a javaslatot mellőzi.

Solymossy Ödön báró általánosságban ismerteti a javaslatot és azt elfogadásra ajánlja.

Gróf Pejacevics Tivadár horvát bán kijelenti, hogy a részletekben lesznek kifogásai, de a javaslatot általánosságban elfogadja.

Tóth János a Kossuth párt részéről ellenzi a javaslat elfogadását.

Bakonyi Samu szólal fel ezután. Csatlakozik Tóth János véleményéhez. Magyarogállási szempontból nagyon is sérelmes ez

a javaslat. Ismerteti az osztrák állapotokat, melyek miatt nincs remény, hogy ez a javaslat törvény erőre emelkedhessen.

Hibásnak tartja a kormány szándékát, hogy egy folytában akarja letárgyaltatni a javaslatot, mert ha ez nálunk törvényerőre emelkedik és Ausztriában nem, akkor ki leszünk szolgáltatva katonai kérdésekben az osztrákok kénye-kedvének.

A miniszter egy nyilatkozatban azt mondta, hogy ezeknek a javaslatoknak törvényerőre emelkedésében látja az ország nyugodt fejlődésének küszöbét. Csak ezen kérdések megoldása után kerül sor mintegy zárkőül a választói reformra.

Azonban a sorrend hibás. A politikai előzmények figyelembe vételével a mai parlament illetéktelen a kérdésre, mert a nemzet ígéretet kapott arra, hogy a katonai kérdéseket a nemzet igazi többsége a nemzet igazi óhajának és a katonai szempontoknak figyelembe vételével fogja megoldani a nemzeti kérdések érvényre juttatásával.

Sokan az önálló hadsereg követelésében a különválás szándékát látják Ausztriától, pedig nem így van, mert akik ezt a követelést programjuk sarkalatos pontjává tették, azokat semmi szeparatiztikus törekvések nem vezetik.

A nagyhatalmi állás megszilárdítását várja az önálló hadsereg felállításától. Az osztrák köröknek ezzel ellentétben a függetlenségi párt törekvései ellen fennálló oversióját meg tudja érteni, mert belátták, hogy Magyarországot leigázni nem lehet.

A kiegyezés óta minden igyekezetük a 67-es törvénynek belső tartalmának lazábbá tételére irányul és eléggé sajnós, hogy az erők egyenlőtlen megosztása folytán ez igyekezet sikerrel is jár.

Az osztrák körök a közös hadseregben látják azon szervezetet, mely az összbirodalom megvalósítására vezethet, azonban tévednek, mert a magyar nemzetet leigázni többé nem lehet.

Ezután a szónok kéri beszéde folytatásának holnapra halasztását.

Khuen-Héderváry annak hangsúlyozásával, hogy ez jövőre precedenst nem alkothat, hozzájárul a kérelemhez.

Röviden reflektál Tóth János és különösen Bakonyi Samu beszédére és azt igyekszik bizonyítani, hogy a katonai kiadásokra szükség van, a kormány pedig a nemzeti kívánalmaknak igyekezett megfelelni.

Ezután a tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

Párbajozó képviselők. A képviselőház tegnapi ülésén, amelyet Várady Zsigmond beszéde teljesen kitöltött, összeszóalkozás történt Szmrecsányi György és Farkas Pál képviselők közt, akik leszemteleneztek egymást. Zboray Miklós és Rakovszky Béla kihívták az ülésteremből Farkas Pált, akitől Szmrecsányi nevében lovagias elégtételt kértek. Farkas Pál Farkas Zoltánt és Vojnits Sándort nevezte meg segédeinek.

A párbaj tegnap délután megtörtént magyar kardokkal és az Szmrecsányi sebesülésével végződött. aki a jobb karján és a fején kapott vágásokat. A felek kibékültek.

Nyomdába tanulónak felvétetik egy fiu. Darabos-utca 7. sz.

Ács Sándor a börtön előtt.

Az orvtámadó sorsa.

Szenföldös fordulat állott be a hétfői orvtámadók bűntudatában.

Erdély Lajos dr. kiderítette, hogy Ács Sándort, az egyik rablás kísérletével vádolt egyént a kolozsvári törvényszék váltóhamisítások miatt 1906. novemberében félévi börtönre ítélte.

Azóta körözik a jeles firmát, de nem találták.

A debreceni rendőrség rettenetes ügyefogyottságára vall, hogy éjjel három óraker még nem fogták el a szökevény váltóhamisítót, aki évken át „megfertőzte” Debrecen társadalmát grasszálásával, noha a kolozsvári ügyészség már este 8 óraker táviratozott leirtóztatása iránt. Ez azért történt így, mert nem tartották be Rostás főkapitány intézkedéseit. Valószínű, hogy az ipse újból meglépett.

Az ügyre még visszatérünk.

TÁVIRATOK.

A páris - római verseny.

Róma, június 6. Frey tegnap harmadiknak — első Bedumont hadnagy május 31, második Garros június 1 — Rómába érkezett. Az örök város olyan diadallal fogadta mint régen a győztes hadvezért. Az aviatikusoknak most már a Róma-turini utat kell megtenniük át az Appeninek szédítő magasságain. Torinóban minden képzeletet fölülmuló előkészületeket tesznek az aviatikusok fogadására. Valószággal tejedelmi bevonulás lesz az, amelylyel a lelkes város ünnepelni készül a légoceánon érkező heroszokat.

Beaumont és Garros most Párisban van. Rómából június 10-én fognak indulni a turini versenyre.

Gőzös zátonyon.

London, június 7. A Lloyds biztosító központhoz Nagaszakiból érkezett jelentés szerint az orosz önkéntes flotta Rjezan nevű gőzöse Nagaszaki mellett zátonyra került, de ismét kiszabadult és baj nélkül Nagaszakiba érkezett.

A velencei kolera.

Berlin, június 7. Egy Ravennából ideérkezett magánlevél következőket írja a velencei egészségügyi állapotokról: Május 21-én egy velencei mosóintézetben járványos jellegű, bélhuruthoz hasonló megbetegedést konstataáltak, mely halálosan végződött. Ezt az első megbetegedést csakhamar a város különböző pontjain több más megbetegedés követte. A városi hatóságok megtették minden szükséges intézkedést, hogy a kór továbbterjedését megakadályozzák, ennek teljes sikere is volt, mert a járvány csakhamar megszűnt.

Vincellérek háboruja.

Bar-sur-Aube, június 7. A városban nagy izgatottság uralkodik. Számos környékbeli faluból a vincellérek összecsdültek és a város ellen vonulnak, amelynek egész helyőrsége készenlétben áll. A tüntetők, hir szerint, föl vannak fegyverkezve s a kiküldött katonai őrzőretrá lövöldöztek. A hatóság elrendelte a város összes üzleteinek bezárását.

Bar-sur-Aube, június 7. A vincellérek, miután az összes utcákat katonaság szállta meg, szétszórtak. A nyugalom ismét helyreállott.

TÖRÉVNYKEZÉS.

§ **Csirke tolvajok.** A debreceni kir. törvényszék büntető tanácsa tegnap ítélkezett Horváth Sándor és Horváth Ferenc sámsoni legények fölött. A vádlottak többször betörték Szabó József gazda portájára s onnét több száz korona értékű aprómarhát loptak el. A bíróság Horváth Sándort 17 napi, Horváth Ferencet 2 napi fogházra ítélte.

§ **Zsaroló nevők.** Balogh Ferenc és neje Sarkadi Zsuzsanna ez év végén március 28-án vendéglőt akartak venni. Tárgyalást tolytattak Márkus Sándor vendéglőssel, akinek vendéglője megtetszett a hazaspárnak. Felpénzt is adtak az eladónak 200 koronát. Később megbánták a vételt s visszakövetelték a 200 koronát. Ezt azonban Márkus nem akarta megtenni, mire Balogh és a neje megöléssel fenyegették Márkust. Zsarolás miatt vont a felőrségre a bíróság a házaspárt s őket 30—30 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletet felfüggesztették 3 évre.

§ **Betörő suhanc.** Kigyós Miklós 17 éves h. szoboszlói suhanc ez év március 25-én betört Magyar Sándor lakásába s onnét 10 koronát vitt el. A fiatal vádlott beismerte tétét, mire a bíróság javító nevelésre ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, június 7.

Az árák 50 kilogramonként	
buzamáj.	— — — — —
buza okt.	11*28—11 40.
rozs okt.	9*33—09*30.
zab május.	— — — — —
zab okt.	8*12—8*08.
Tengeri juli. 1911.	6*80—6*83.
Tengeri aug. 1911.	6*95—6*94.

Ertéktözsde. Osztrák hitelrészvény 644.—
Magyar hitelrészvény 823*50.

REGÉNY.

A régi jó világbol.

Folytatás.

— Mindig mondtam, ne bizzatok az emberben. Mert csendesen viselte megát? Nem mind arany, a mi fénylik! Az a hánis kutya, amelyik nem ugat, csak mar! Nem hittetek az én szavaimnak. Itt van la! Birónak is tetteitek! Itt van la! Most látjátok, mi lett a következtése! Előbbvaló ember nálamnál, ugy-e? — mondá, büszkén hátravetett fejével végig jártatva szeméit a csoporton.

— Nem mi tettük őt birónak! Mi elene voltunk! — kiálták Nádverő a többiek, Nemugyot kivéve, ki ellent mondott ugyan, de csak ugy magában; fenszóval mukkanni sem mert ma rejtekében.

— Én nem kellettem nekik birónak, mert módosabb vagyok náluknál és mert eszemmel élek és mert szerencsém szemet szurt előttük és tudom is én, miért? Ő kellett nekik és itt van la! Az egész falu csuffá van tével! Maholnap szégyen lesz marosdi lakosnak vallani magát!

— De mégis kell érte lakolnia! Sürgetni kell a törvényt, hogy példát tegyen rajta! — kiáltá Nádverő hatalmas torokkal.

— Jobb, ha ti példát vesztek rajta és jövőre olyan embert választatok birónak, aki nem szorult az árvák filléreire, — mondá Kupecz kiduzzadt mellel.

— És az nem lesz más, mint Sztupa Mihály! És ha az öreg táfos cseber számra rakja is bölcsességét a helység asztalára,

mégis Sztupa Mihály lesz a biró, azt én mondom, — kiáltá Nádverő.

— Ugy van! Sztupa Mihály lesz a biró és senki más! — kiáltá a többi és csak legvégül hallatszott egy hang, hogy: nem ugy; de amely a nagy zajongásban nyom nélkül elveszett.

Eppen akkor érkezett oda két gazda azok közül, kik az öreg Galambosnál voltak tanácslátni és előadván határozatukat, felszóiták Kupecet, hogy ő is a kezességet vállalókhöz csatikozzék.

Kupec arcán gögös mosoly lebegett. Erősen felborzolgatá sua bajuszát, aztán két hüvelykujját pruzslija karvágányába dugva, mondá:

— Nem én barátim, Sztupa Mihály az én nevem és csepp kedvem sincsen szemetes pocsolnyában áziatni magamat.

— De így a helységről háritjuk el a gyalázatot, — figyelmezteté az egyik, Galambos szavai után.

— Elháritjuk az egyikről és mindnyájunk betarkázzuk magukat vele! Mit tehet arról a helység, hogy Popsár József az árvák pénzét ellopta? Ha ellopta csak hadd szenvedjen érte?

— Nem tudhatni, ha igazán ő lopta, — mondá a gazda.

— Nem tudhatni? — kiáltá most Kupecz dühösen. — Hát ki tette? Kinél volt a láda, a pénz és a kulcs? Ki férhetett hozzá, ha nem ő? És ha ő nem tette, hát kend tette, én tettem, ez tette, az tette! Csak akkor keverik a falut gyanuba, szégyenbe, ha azt mondják, hogy nem ő tette!

A gazdák mély gondolkodás között távoztak el.

Kupecz fufangos esze ismeretes volt a faluban és tüzes indulatos szavai nagy szegyet ütöttek a fejükbe.

Hisz csakugyan az egész falun rajta marad a gyanu szennye, ha az igazi tolvaj ki nem tudatik!

Hirtelenében nem tudtak tehát eligazodni azon, hogy kinek a tanácsán induljanak, az öreg Galambosén-e vagy Kupeczén.

A létovázás pedig épen ugy ragadós betegsége a léleknek, mint a rüh a nyájnak.

Csak egy legyen, ki az elhatározás percében tétovázzik, ingadozzék, legott többben lesznek, kik társakul szegődnek hozzá.

Igy történt, hogy lassankint mindig többen-többen akadtak, kik ingadozásba estek a felül, kinek részére álljanak.

Nem mintha Popsárt csakugyan bűnösnek tartották volna, hanem mert együgyűségükben sem az egyik, sem a másik véleményhez nem tudtak határozottan ragaszkodni.

Aztán meg a fősvénység is megtette a magáét.

Minek fizessen ő Popsár Józsefért. Kinek nem ég a háza, az a magáénak viselje gondját.

Sajnálták a boldogtalant, de nem volt erejük nyitán fellépni mellelte.

Sokan visszahuzák tehát magukat és midőn kilenc óra tájban a szolgabiró előfogatos czézája a faluba hajtott, allg egyharmada a lakosságnak maradt meg az öreg Galambos részén.

XX.

Tettes Kardossi Kardos János szolgabiró uram egyike volt azon régi szolgabiróknak, kik hivatalos dolgaikban a legjobb szándék mellett a legnagyobb szigorúsággal jártak el.

Oh azok a derék régi szolgabirók, az Isten áldja meg őket, ott ahol vannak; azok nem sokat ceremonizáltak az elükbe állított emberrel és mikor szájából akarták kicsikarni a szót, akkor is a hátát vallatták.

Most is, amint a tettes Kardossi Kardos János ur a helység házába megérkezett, mindenek előtt a derest vette szoros vizsgálat alá, ha megfelelő jó karban van-e, és miután a lábait jó erősen becövekelte, az udvar közepére állította, hogy a megejtendő törvényszékre minden rendben legyen.

Folytatjuk.

Izzad a lába? Használjon **Harsányi-féle „Formaczin”** mely bármely testrészi izzadságát megszünteti.

Hatása gyors és biztos!

Kis üveg 1 korona. Nagy üveg 2 korona

Kárpáti szesz rövid idő alatt megszünteti a csuzos, reumás fájdalmakat. Egy üveg ára 1 korona.

„Menthol” jeges sóborszesz, az eddigi sóborszeszek között leg-hatásosabb 30—50 fillér es 1 koronás üvegekben.

A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez” címzett gyógyszer-tárában Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a. kaphatók.

Előkelő, jól bevezetett életbiztosító intézet Hajdu- és Szabolcsvármegyék területére kiterjedő hatáskörrel

DEBRECZEN székhelyvel óvadékképes

Vezérképviselőt

keres.

Ajánlatok: **„Fejlődés 27325.”** sz. a. küldendők: **Schwarz József** hirdetési irodájába, **Budapest, Andrásy-ut 7.**

Előpatak

gyógyfürdő

kiváló jó eredménnyel használható a **gyomor-, vese-, hó-yag- és a méh hurutos bántalmainál, máj- és lép-bajoknál, köszvény és csuznál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek.** A nagy hírű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kiegészítő gyógyszerközökkel (meleg és hidegfürdők, természetes szén-savas (nauheimi) fürdők, vízgyógyintézetű kezelési masszázsok, svéd torna diétikus étrend) **rendkívül kedvező eredményt mutat fel.**

Fürdőidény **május 15-től szeptember 15-ig.**

Vasuti állomás Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olcsó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olcsó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól szeptember 15-ig) a gyógy- és zenedíjnak fele fizetendő, lakások 50% al és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús égvényes vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyszerköz háznál is használható és **üdítő kellemes ital,** tisztán vagy borral vegyítve nagy kedveltségnek örvend, itthon és a külföldön évenként egymillió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely: **Előpatak,** de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

Berson
Gummisarokkat

egy
jótétemény!

Gömör-rozsnyói vasas gyógyfürdő

és hidegvízgyógyintézet

a Tátrák alján fenyvesek között.

Klimatikus gyógyhely, **400** méternyire a tenger színe felett, a szelek ellen teljesen védett kies fekvésű csucsonyi völgyben, az 1290 méter magas Ökörhegy alján. Javalva: a női ivarszervek bántalmainál, egyéb női bajoknál s következményeinél; a vérrendellenes összetételű alapuló betegségeknek (vérszegénység, sápkór); súlyos betegségek utáni elgyengülések esetén; görvély és angolkór; idegbajoknál; tengeri fürdő után utókuránál stb. stb. Egyszerű és kellemes hőmérséklet (18—22°) Pormentes, ozondufűnyes levegő, gondozott sétányok, villamos világítás. Pensio rendszer. Vasut-, posta-, távirda- és telefonállomás helyben. Kiváló vasuti összeköttetés mindenfelől.

Közelí kiránduló helyek:

Krasznahorka vára a világhírű Andrásy-mausoleummal, Betleri káptély, Szulovai vadász-kastély, Dobsinai jégbarlang, Aggteleki és Szilicei cseppkőbarlang, világhírű Sztracsenai és Szádelői völgy, Murányi vár. Fürdő-orvosok:

Dr. Hajcsi Sándor és Dr. Heincz Hugó.

Bővebbet: **A fürdőigazgatóság.**

AKI MEG NEM KAPTA MEG AZ
50-ik Idényértéstitőket, kérje annak bérmentes beküldését.
Budapest, V. Bécsi-utca 6
KUNZ ÁRUHÁZ

Első segítséggel teljes gyógyulást elér a **Tordy-féle 3 Király tea** által. Étvágytalanság, székrekedés, emésztési zavarok, rosszullét, szóval gyomor- és ebből eredő bajokban gyorsan hat. Epe, máj, vesebaj ellen, hosszabb használat után segít. Hurutos bántalmakat eloszlat, gyógytárból csomagja 50 fill. (10—15 használatra). Tordy-féle nélküli, rossz hamisítvány. Készíti: Tordy Gy. okl. gyógyszerész, Budapest, Üllői-ut 89. szám alatt.

Royal amerikai írógép

olcsó és jól

Kérjen katalógust és jegyzéket Kovács A. és Tsa

cégtől

Budapest, V. kerület, Nádor-utca 26. szám.

Védjegy

Jól jár, ha
tudomásul veszi, hogy újabb utánaozkint
a valódi

Palma-kaucsuk-
cipősarok

mindentől ismeretes, jellegzetes dobozait. Az utánaozkint dobozokban természetesen csak hönönleges gumisarok vannak, jól teszi felhő, ha károsodást megelőzendő, a valódi Palma-kaucsuk-cipősarok minden dobozon látható **védjegyére ügyel!**

Védjegy

Nincs többé tyukszem!
Használja mindenki a **Martin-féle tyukszem-tapaszt**, mely 4—5 nap alatt a legregibb, legmakacsabb tyukszemmet, mindenféle szemölcsöt és bőrkeményedést fájdalom nélkül biztosan eltávolít. Ezen éveken át kipróbált tyukszemirtószert kapható a feltaláló és készítőnél **MARTIN TAMÁS** gyógyszerésznél Ujpest, Kossuth- és Deák-utca sarkán. Egy doboz ára csak 1 korona.
Valódi csak az a tapasz, amely a feltaláló aláírása és pecsétje alatt jön forgalomba.

Dr. BOROVSZKY-féle **Felülmulthatatlan hájiszer**

BOROLIN gümőkóros, izom- és ideg-fájdalmak, köszvény, csúz-, ischias-, derék-, láb-szaggatások, hátszurások és égési sebek megszüntetésére. Kiváló fertőtöltő szer, maga az olajrész egyben óvszer is. Kapható mindenütt.
1.20, 2.- és 2.50 koronás üvegekben. Előállítják: **Dr. Borovszky R. orvos és Borovszky K.** Budapest, II. kerület, Fő-utca 76. szám.

Ő csász. és Apost. kir. Felségének legfelső felhatalmazása folytán.

A közös katonai jótékony célokra szánt

XXVIII-ik Csász. Kir. Államsorsjáték.

Ez az osztrák birodalomban egyedüli törvényesen engedélyezett sorsjáték 21,135 készpénz nyereményt tartalmaz, 620,060 korona összértékben.

A főnyeremény 200.000 korona

A húzás június 22-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zoltanstrasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirdahivataloknál, vasuti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).

Apró hirdetések.

Birtokot keresek megvételre egy-két ezer holdast. Teljesen kimerítő értesítést kérek. Ügynök siker esetén háromnegyed percentet kap. Fábry Károly Zalkod p. Viss.

Nagy-Kátyán 5 hold szőlő föld, pince, egy lakó ház, egy istálló, örök áron eladó. Értekezni Nagyváradon Szent-János-utca 35. özv. Miskovszkyné.

28 krajczárért tejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyerőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Épületi vályog jutányosan eladó Széchenyikert 3. sz.

Ákácshőlőkarót, 1. rendű, 2 méteres, 20,000 db. egészben, vagy részletekben elad a hosszupályai-uradalom tisztartói hivatala. Hosszupályi (Bihar.-m.)

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papírüzletében Piacz-utca 12.

Elegánsan butorozott különbejárta utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Fajbaromfi, fajebek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-telep, Tar (Hevesm.)

Éifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Házmesternek kerestetik gyermektelen házaspár fizetéssel. Cim a kiadóhivatalba.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyú üveg-ajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Egy vasúst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Iokarban levő gyermekkocsi megvételre kerestetik.

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelősséggel

ugyszinte **lakások pormentesítését**

is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-kefelést villany parkett-géppel szolid árban vállalok. Telefon 878. sz

BOR-AJÁNLAT

VÉGH SÁNDOR szőlőnagybirtokos CZEGLÉD (Pest-megye)

ajánlja „VÉGH-TELEP“
vasútállomással

elátott 200 holdas szőlőtelepén termett

zamatos borait.

1910-es termésű **kadarka 48** kor.,
kövidinka 50 kor., **ezerjó 50** kor.,
rizling 52 korona,
szerémi zöld 54 korona.

1908-as termésű **kadarka 56** korona,
kövidinka 58 kor., **ezerjó 60** kor.,
rizling 64 kor. hektoliterenként.

Kiváratra árjegyzéket küld ingyen és bérmentve.

Szent Radegund Grác mellett

Gyógyhely és vizgyógyintézet.

Pompás fekvés, 750—1500 méternyire a tenger fölött. Pazar fenyves erdők, számtalan sétahelyek, nagyszerű forrásvíz, enyhe klíma pormentes levegő. Pavilon rendszer. Tudományos vizgyógy, masszázs villamos terápia, szénsavas fürdők, diétikus gyógymódok és berendezett nyári lakások. Mérsékelt árak. A fürdő es ivóvíz erősen rádium tartalmú. Prospektus ingyen.

Dr. Ruprich, az intézet vezetője.

Világhírű

SULEIMAN

Gummisarok

a koronajegygyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.

Bártfa-Fürdő.

(Sáros-megye)

Posta-, távirda-, távbeszélő és vasuti állomás.

Fürdőidény: Májustól Szeptember közepéig.

A Kárpátok Beszkid nevű hegláncolatának déli lejtőjén 382. m. magasságban gyönyörű 6000 hold szűles fenyves erdővel környezetett hegyek által védett völgyben fekszik. Bártfa-fürdő, mint kimagasló kárpáti **klimatikus gyógyhely** is szerepel. Rendkívül jó gyógyeredményt mutat fel Bártfa-fürdő **női bajnál, sápkór, vérhiány** minden alakjainál, **gégelégcső, tüdő, gyomor, bél idült hurutjainál, oly idegbajoknál és gyengeségeknél**, melyek vérhiányon vagy kimerülésen alapulnak; görvély- és angolkórnaál; **tüdőbetegeknek** kitűnő szolgálatot tesz Bártfa-fürdő balzsamos éghajla, végül utókura gyanánt karlsbadi, marienbadi, halli, lipiki fürdők használata után.

A részvénytársaság szállodáiban és magánvillákban **1540** kényelemmel berendezett **szoba** áll rendelkezésre. Szobaárak naponként **2—8** koronáig; hetenként **20—50** koronáig. Nagyobb lakások egész évadra **200—600** koronáig bérelhetők. A lakások részben konyhával is el vannak látva. **Piacz naponként helyben.** A fürdőben van több vendéglő, cukrászda.

Lakás az évad elején június 20-ig és végén, augusztus 20-tól kezdve a részvénytársaság szállodáiban és pedig: „Deák-szálló“-ban és az „Erzsébet-szálló“-ban 30 százalékkal olcsóbb. **Szénsavas telített szénsav-fürdők és vasláphozzátétes fürdők, ásványvizkurák** kitűnően berendezett elsőrangú kéz vizgyógyintézet, savó- és kefirfürdő. A fürdőigazgatóság legújabbán bevezette a **Penzi-rendszert**, amely szerint az elő- és utóidényben egy személy teljes ellátása és lakása csak **8 koronába**, a főidényben csak **12 koronába** kerül. A penzió-rendszerrel lehetővé van téve, hogy mindenki rendkívül olcsón tölthessen néhány hetet hazánk egyik legkisebb fürdőjében, ahol minden előnyt és kényelmet talál. A fürdőre vonatkozó mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál.

A fürdő igazgatóság
Bártfa-fürdőn.

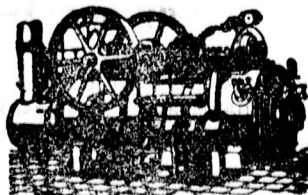
Linx 1909; aranyérem; legnagyobb kiténtetés

R. WOLF

MAGDEBURG-BUCKAU

Képviseletje:

Boros Artur okl. gépészmérnök,
BUDAPEST, VI., Teréz-körút 29.

Járkorekes és helyhez kötött telített és szabadalmazott
túlhevített gőzzel
működő lokomobilok

WOLF eredeti szerkezete 10—800 lóerőig.

Az ipar és mezőgazdaság leggazdaságosabb, legtartósabb és legmegbízhatóbb üzemgépei.

Összegyártás 700 000 lóerőn felül